

Op weg naar natuurinclusief in 2030

Congres Natuurinclusieve landbouw 27-11-2019

Edo Gies & Anne van Doorn, Wageningen Environmental Research

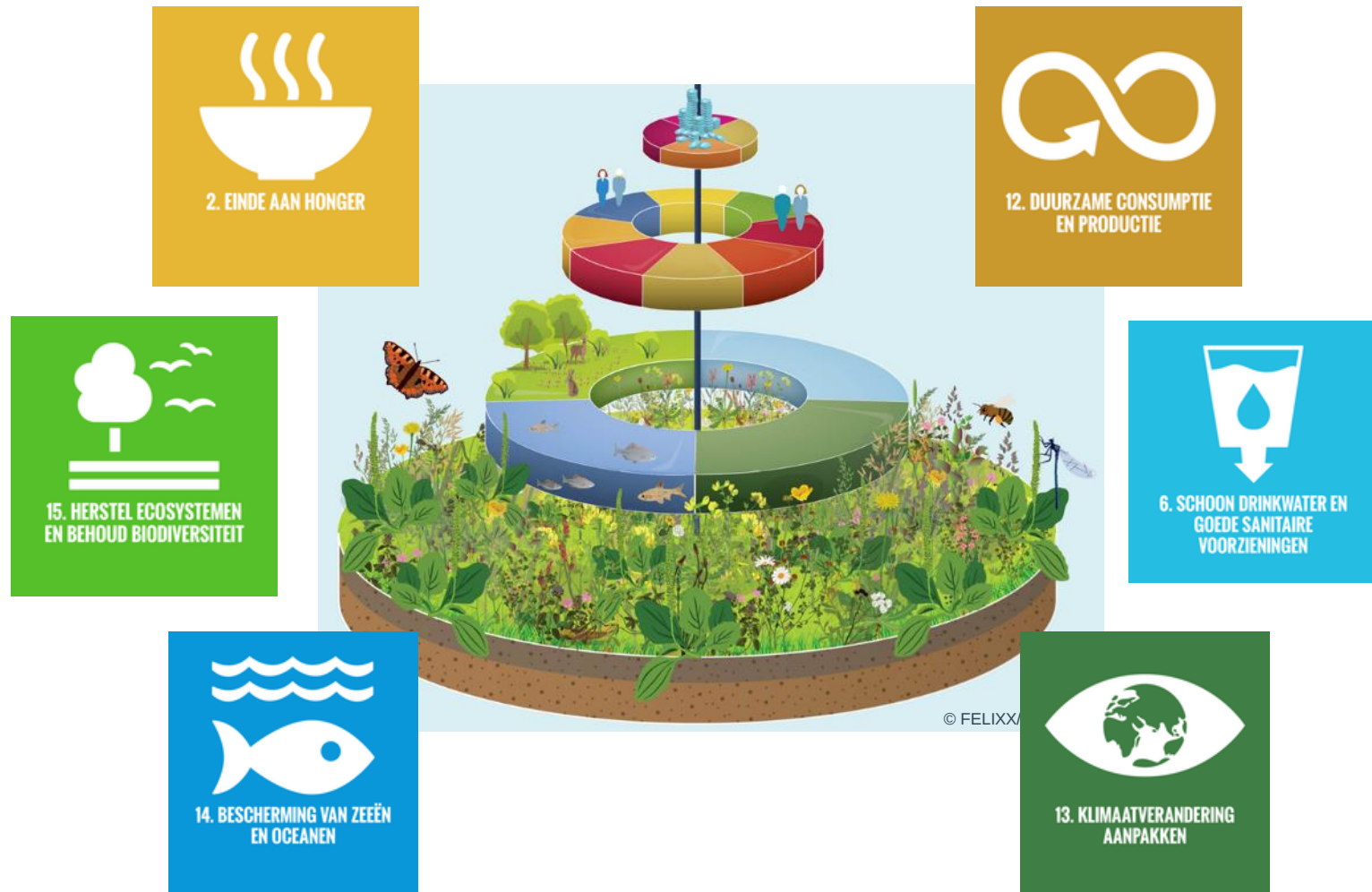

Programma

- Inleiding
- Aan de slag in groepjes
- Terugkoppeling

Welke doelen hebben we voor 2030?

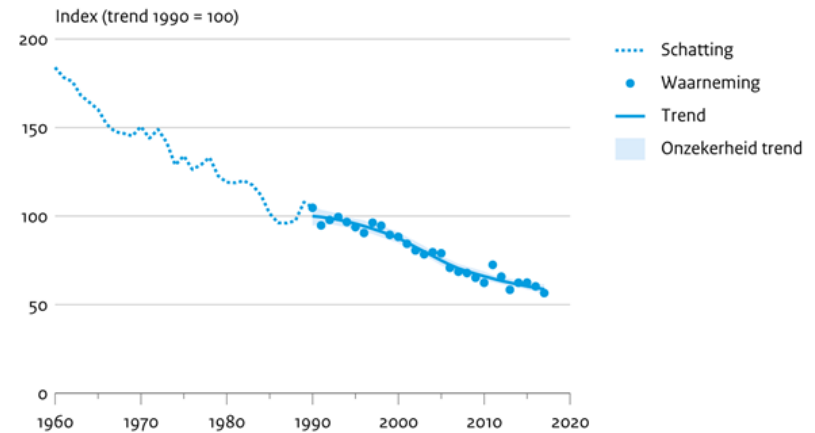

Urgentie

- Verlies van diversiteit: in de bodem, in rassen en gewassen, aan soorten en in het landschap
- Klimaatverandering vergroot noodzaak van vitale & veerkrachtige agro-ecosystemen -> diversiteit nodig
- Maatschappelijke & financiële waardering voor boeren & voedselproductie

Boerenlandvogels in Nederland

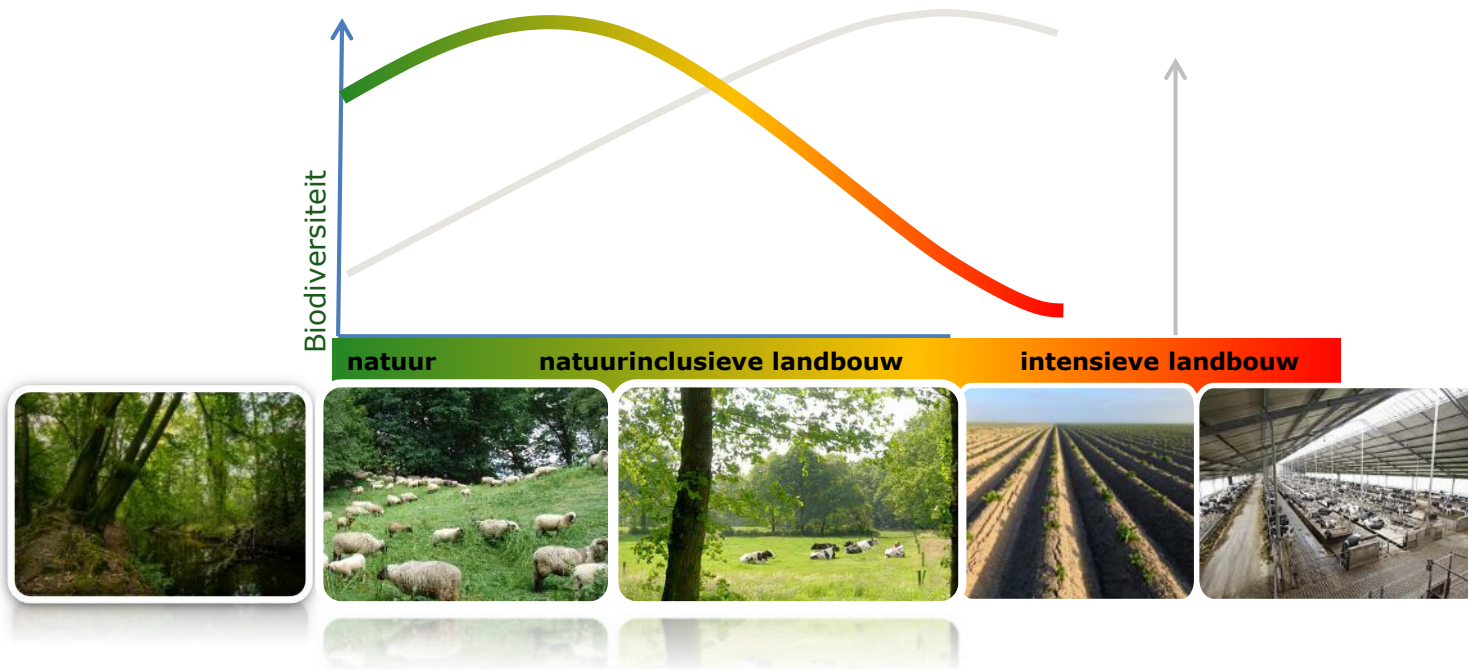

Bron: NEM (Sovon, CBS)

CBS/sep18
www.clo.nl/nl147910

Natuur & landbouw: scheiden vs verweven

Natuurinclusieve landbouw :

- Benut biodiversiteit & natuurlijke processen (gezonde bodem, diversiteit in gewassen, FAB-randen)
- Herstelt en beschermt soorten & landschappen

Boeren met biodiversiteit

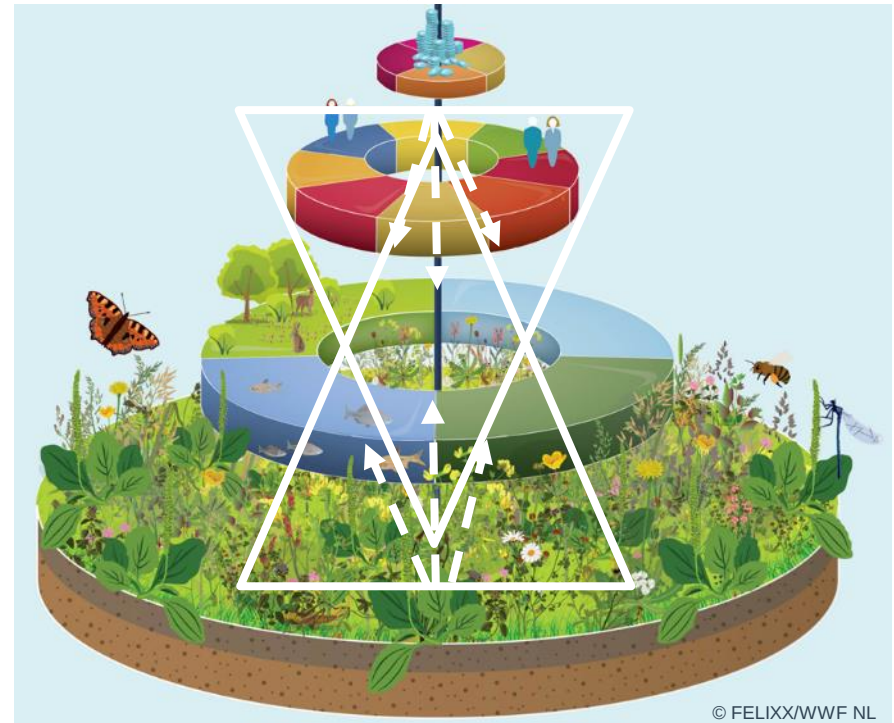
- Plaatje van Natasha

Omdenken

Boeren met biodiversiteit voor veerkrachtige agro-ecosystemen:

- ecologie is de basis
- diversiteit een sleutelkenmerk:
 - in ras & gewas,
 - in soorten en
 - in ecosystemen / landschappen

gangbaar: ecologie & biodiversiteit als randvoorwaarde
natuurinclusief: ecologie & biodiversiteit als de basis

© FELIXX/WWF NL

Toekomstbeelden & bouwstenen

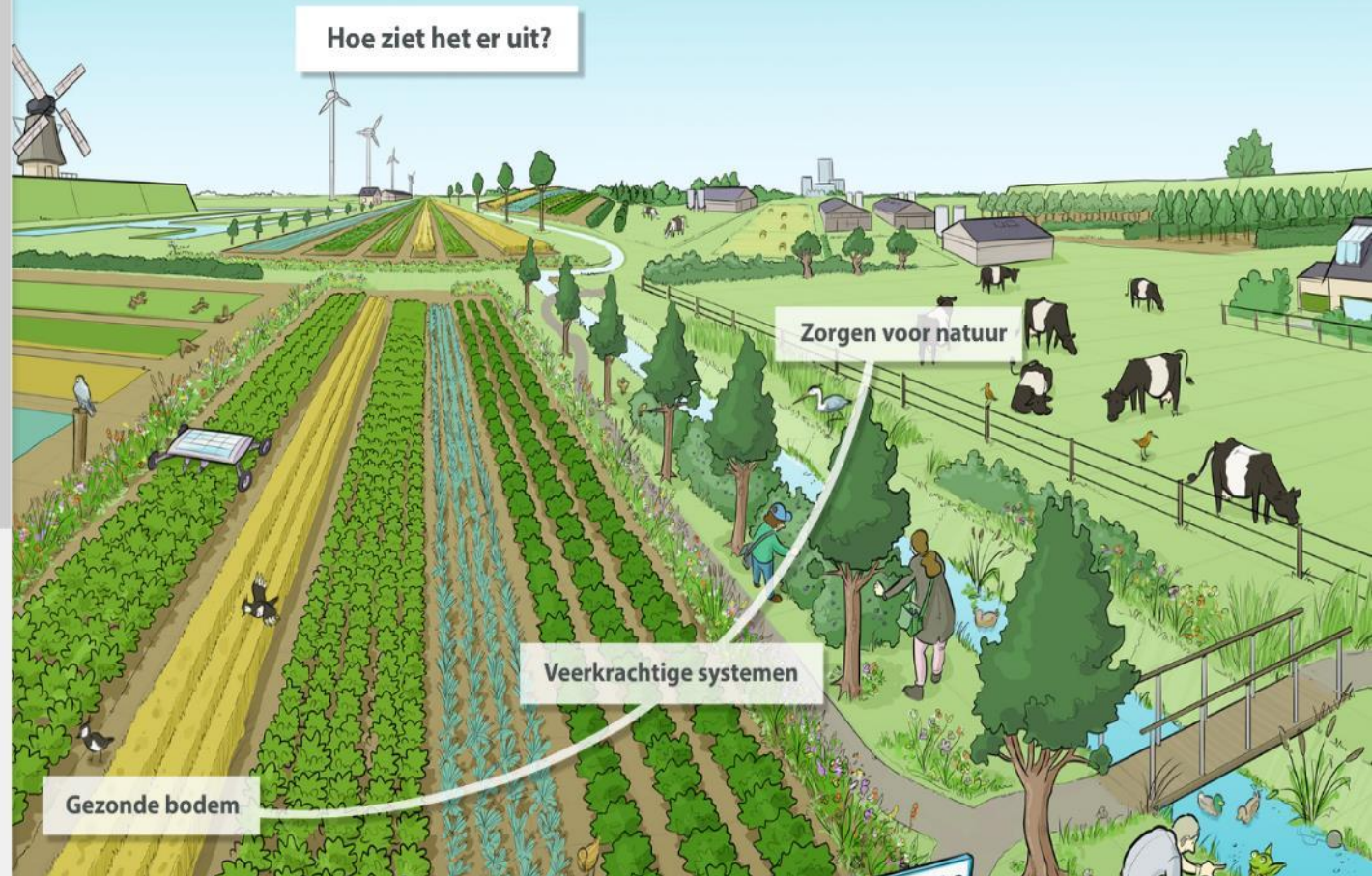

Natuur-inclusieve landbouw

Natuurinclusieve landbouw is een vorm van kringlooplandbouw die de biodiversiteit op en rondom het bedrijf benut en beschermt. Het produceert voedsel binnen de grenzen van natuur, milieu en leefomgeving.

Landbouw die de natuur als partner beschouwt kan een belangrijke bijdrage leveren aan het herstel van biodiversiteit. Dit herstel is hard nodig, zoals recentelijk geschetst door het [IPBES 2019](#) en [FAO 2019](#).

Deze website presenteert toekomstbeelden voor natuurinclusieve landbouw. Ze

Bouwstenen (1)

BODEM

Een gezond, natuurlijk functionerend bodem-watersysteem is de basis voor natuurinclusieve landbouw.

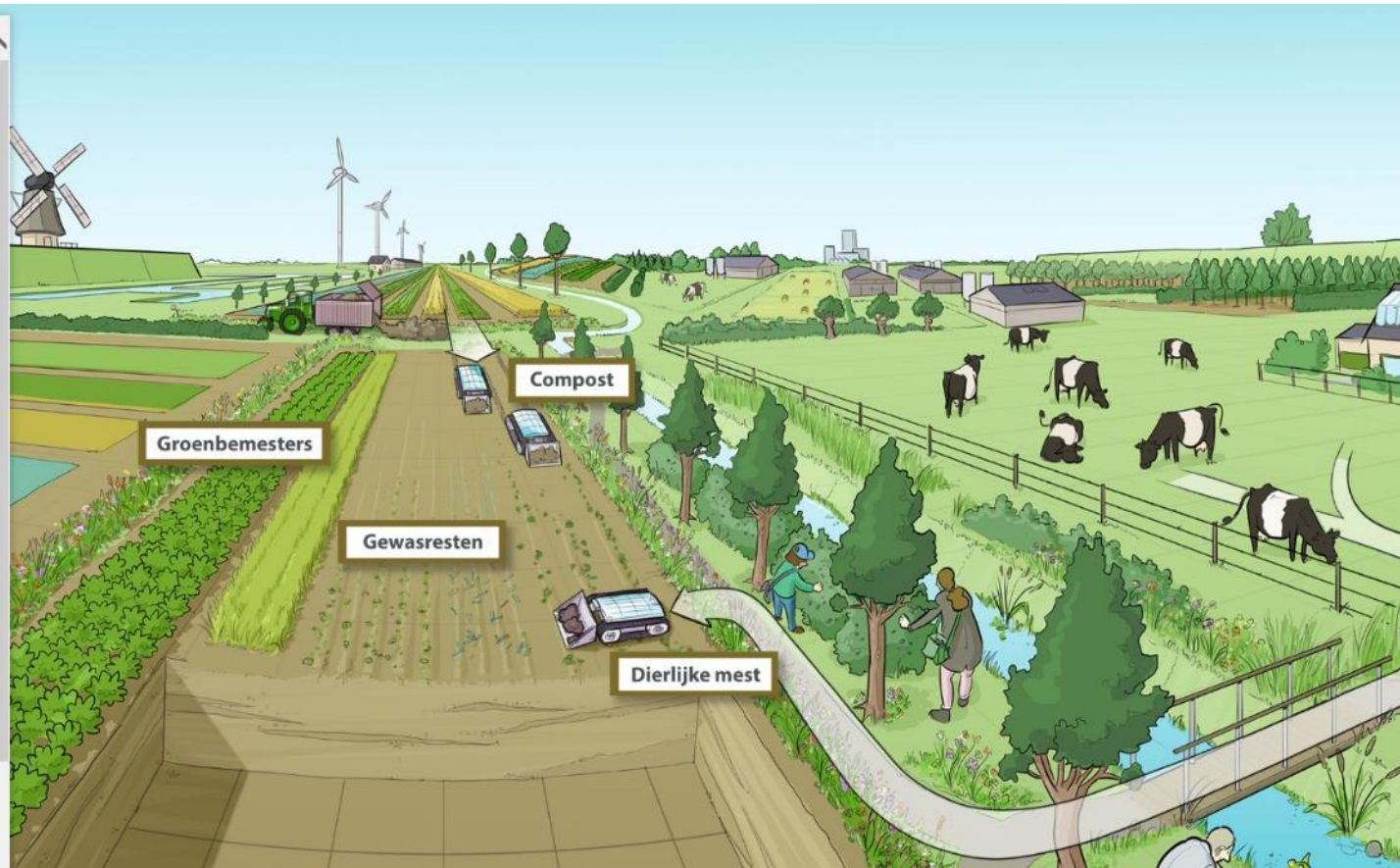
De bodem wordt zo gezond mogelijk gehouden door:

Aanvoer organische stof ▲

Organische stof in de bodem biedt voedingsstoffen voor gewassen, het houdt water vast en geeft een rijker bodemleven. De natuurlijke afbraak van organische stof kan gecompenseerd worden met de aanvoer van organische stof uit vaste mest, gewasresten en compost.

Verhoging van organische stof is een zaak van lange adem. Bij oudere graslanden bouwt het langzaam op. Bij tijdelijk grasland en bouwland blijft het doorgaans stabiel of kan het dalen.

Lichte machines ▼

Bouwstenen (2)

Veerkrachtige systemen

Landbouwsystemen die gebruik maken van het zelfregulerend vermogen van de natuur kunnen tegen stootje en herstellen zichzelf.

Natuurinclusieve landbouw gaat uit van meer variatie in gewassen en dieren en grondgebruik aangepast op de natuurlijke omstandigheden.

Gemengde teelten

Door slimme combinaties van verschillende gewassen op één perceel (gemengd of in stroken) toe te passen worden nutriënten beter benut, vangen de gewassen meer licht, en krijgen nuttige organismen de ruimte en onderdrukken de schadelijke organismen. Het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen neemt af.

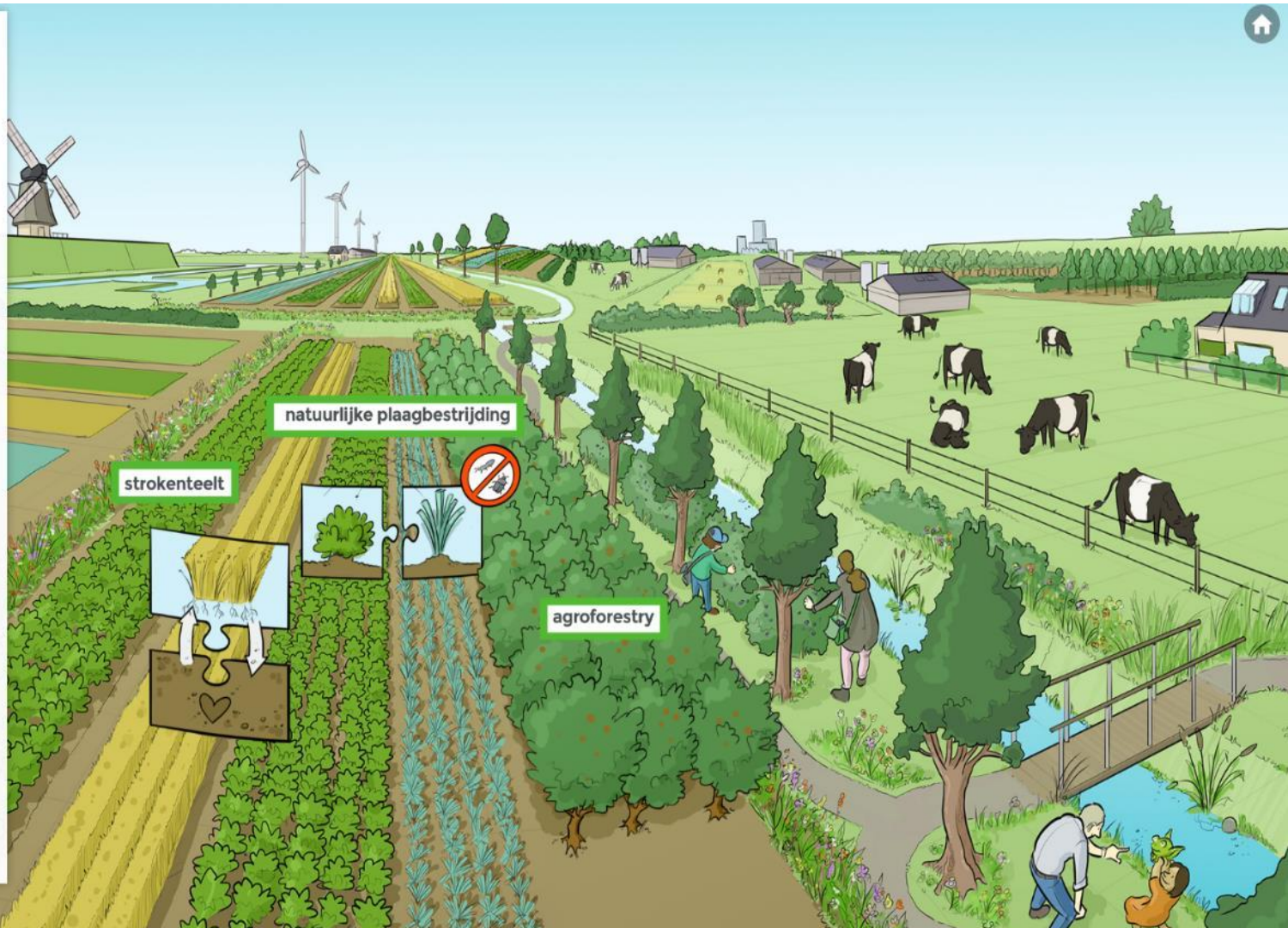
Het teeltplan uitbreiden met bomen en houtige gewassen, o.a. voor productie van noten en fruit, biedt jaar rond schuil mogelijkheden en voedselaanbod voor diverse soorten dieren. Voor meer informatie zie: <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/plant-research/Open-teelten/Landbouw-van-de-toekomst/proeftuin-agroecologie.htm>

Kruidrijke graslanden

Robuuste rassen

Techniek

Samenwerking

Bouwstenen (3)

Zorgen voor natuur

De landbouw is beeldbepalend voor het Nederlandse landschap. Door te zorgen voor meer biodiversiteit in het boerenland wordt de belevingswaarde van het agrarisch landschap verhoogd en krijgt de boer meer waardering vanuit haar omgeving.

Natuurinclusieve landbouw creëert gunstige omstandigheden voor soorten, zodat ze zich kunnen vestigen.

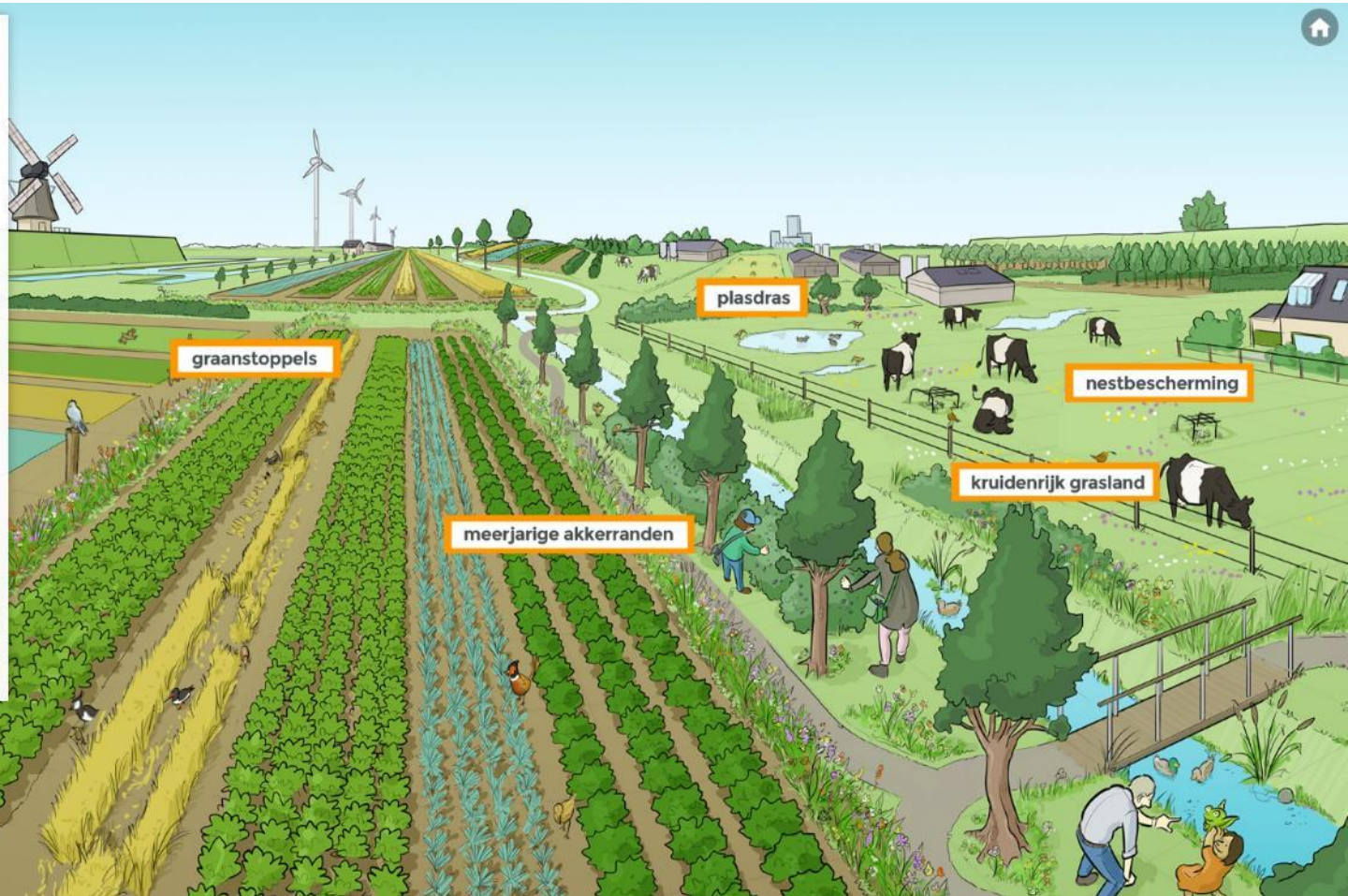
Boerenland vogels

De stand van de boerenlandvogels wordt hersteld. Er zijn gunstige omstandigheden om te broeden en foerageren in het agrarisch landschap. Voor akkervogels worden meer (meerjarige) akkerranden, akkers met mengteelt en natuurbraak of graanstoppels in de winter toegepast. Bij weidevogels gaat het om kruidenrijk grasland, plasdras, hogere grondwaterstanden, graspercelen geschikt voor broeden en opgroeien van jongen en nestbescherming.

Bij vriendelijk beheer

Landschapselementen

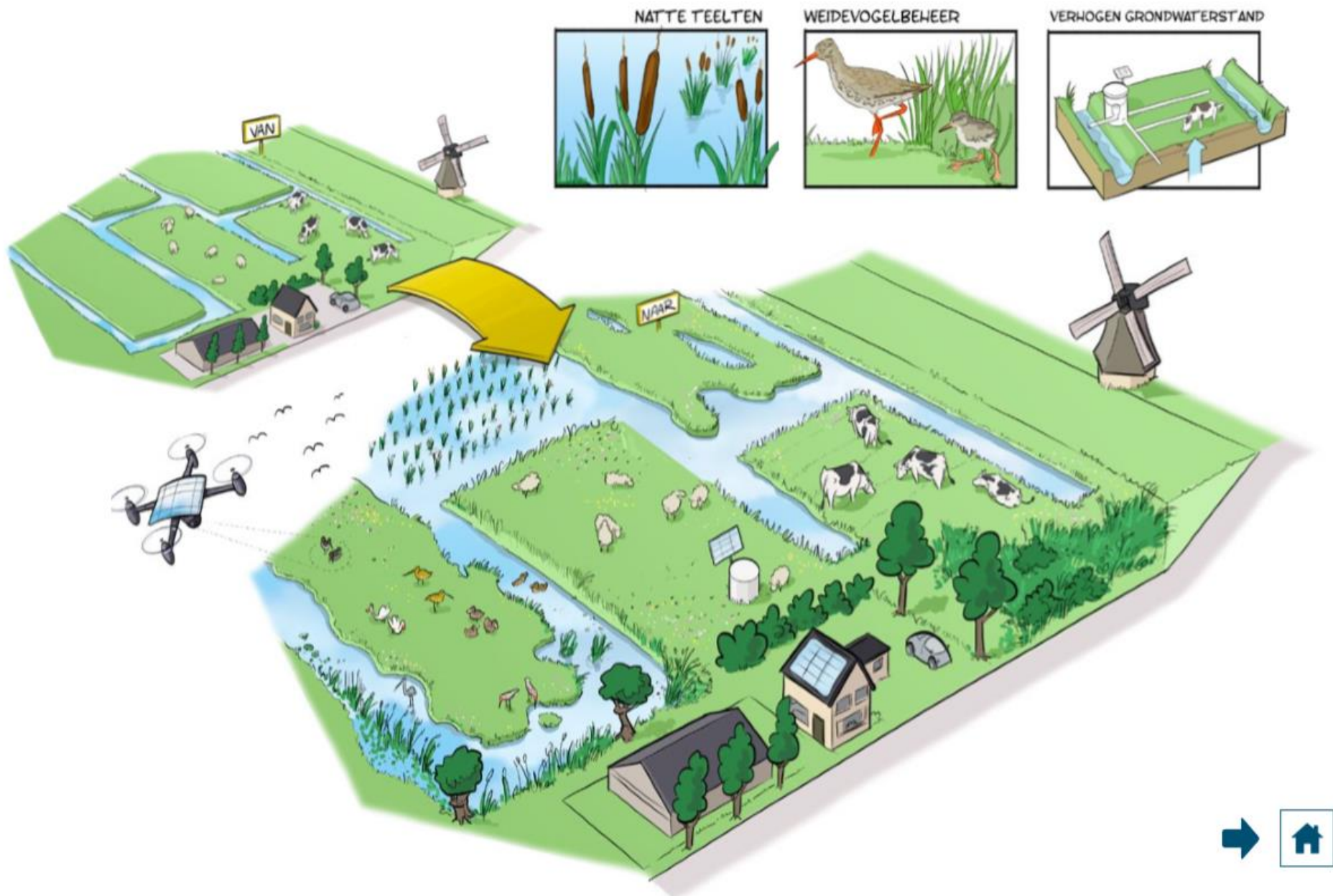
Landschapsbeleving

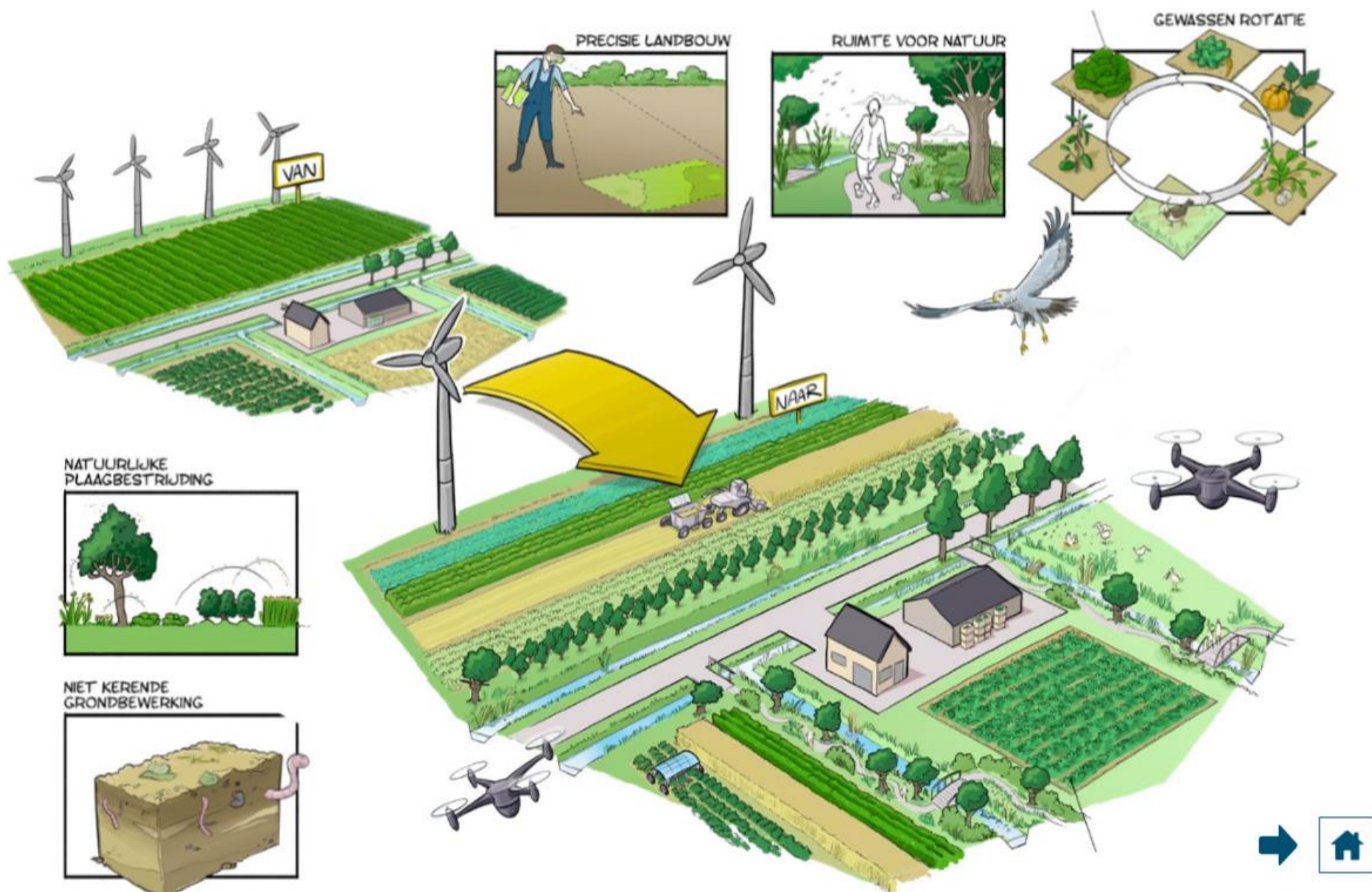
Toekomstbeelden

Natuurinclusieve landbouw in de veenweidegebieden

Natuurinclusieve landbouw in de zeelegebieden

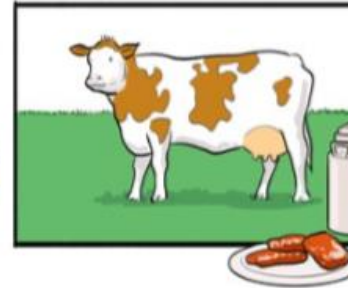

Natuurinclusieve landbouw voor de rivierengebieden

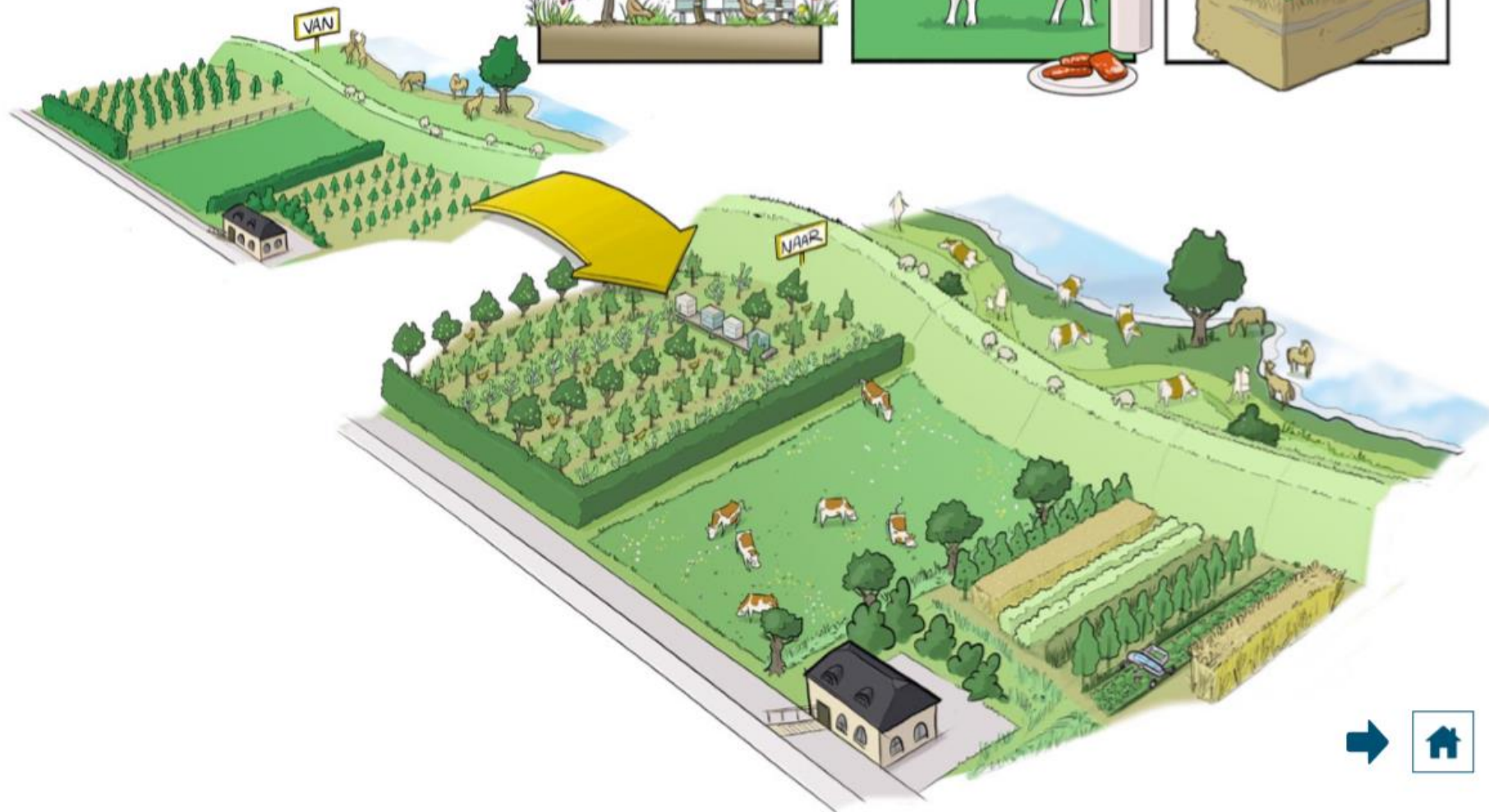
GEMENGDE BOOMGAARD

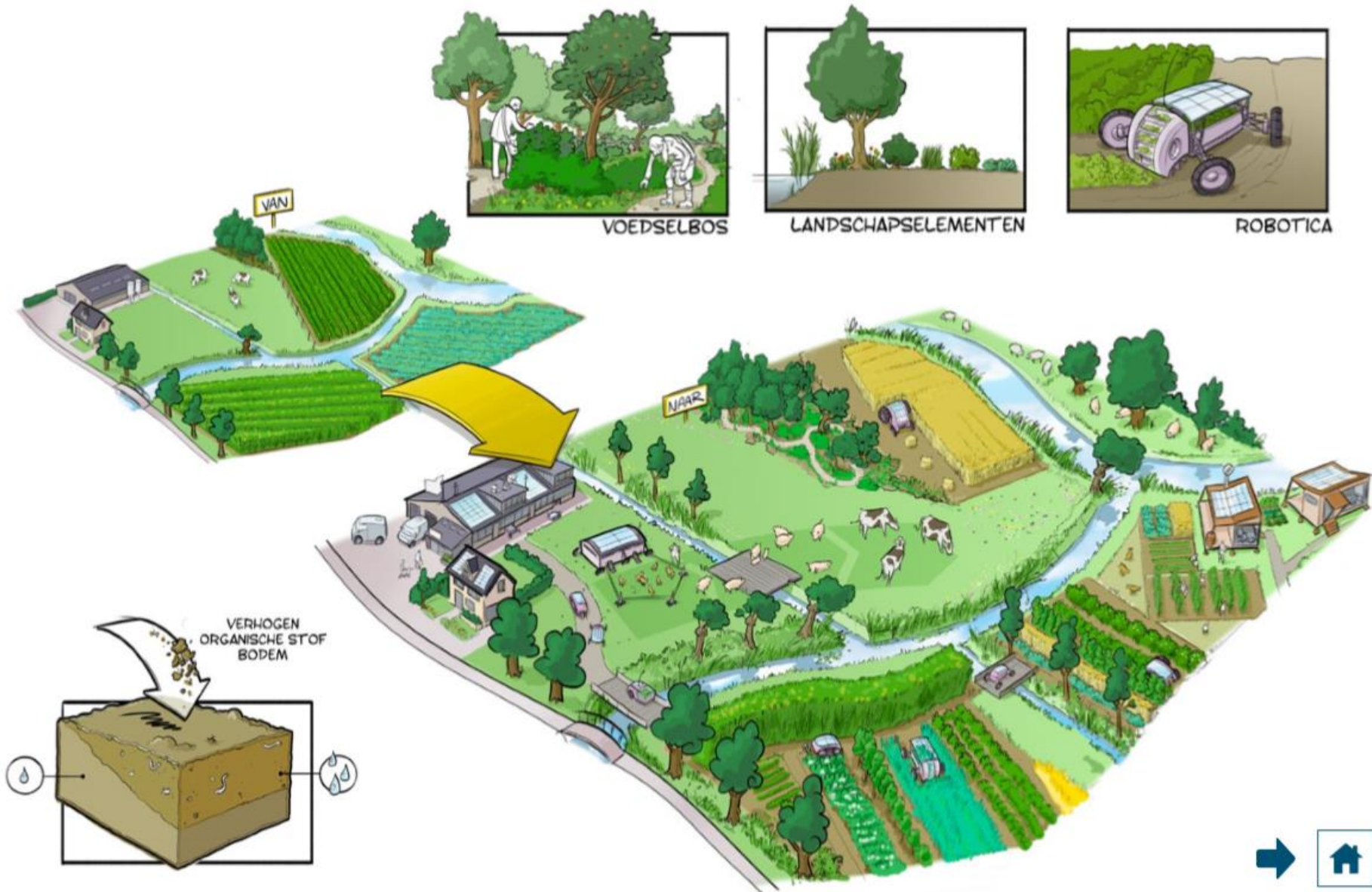
DUBBELDOELKOEIEN

KRUIDENRIJK GRASLAND

Natuurinclusieve landbouw op de zandgronden (extensief)

Wat is er nodig?

Koerswijziging landbouw vraagt om een Landbouwakkoord

03-07-2018 | Nieuwsbericht

Goed boeren kunnen boeren niet alleen

*“Je kunt niet **groen** doen als je **rood** staat”*

Verdienvermogen essentiële voorwaarde voor kringlooplandbouw

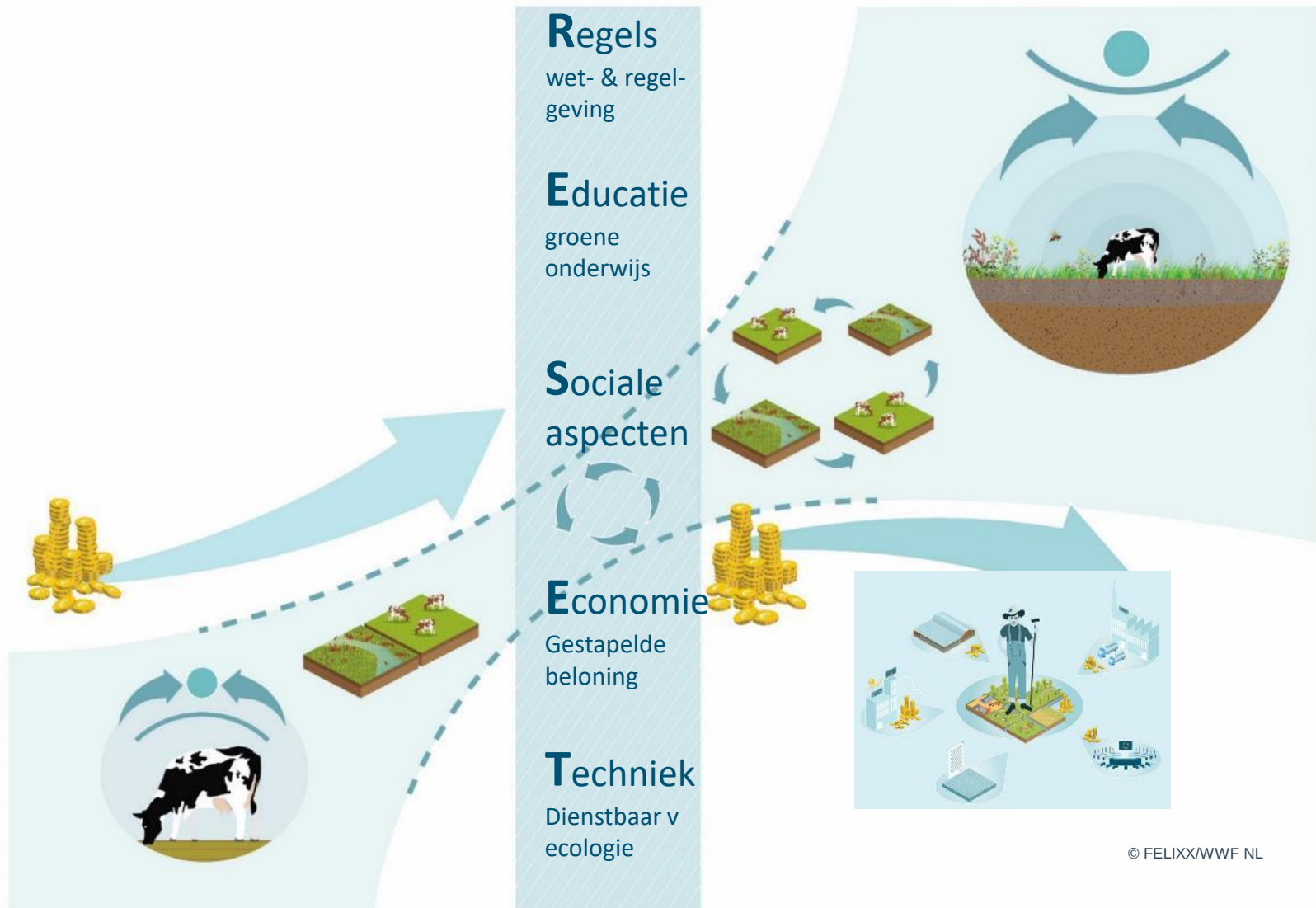
Rapport van de taskforce verdienvermogen kringlooplandbouw
Oktober 2019

Een betere deal tussen boer en maatschappij

Nieuwsbericht | 06-09-2019 | 11:52

Transitiepad

En nu... aan de slag!

Stap 1: kies een landschap

Stap 2: wijs voorzitter en
rappoteur aan

Stap 3: noteer zo concreet
mogelijk wat er nodig is om
tot het toekomstbeeld te
komen (vlgsn RESET)

Stap 4: Selecteer max 5
kritische succes factoren

